

20.04.2023
KSL/74/03.06.00/2023

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.3.2023 KESELY/2421/2021

LAUSUNTO LEPPÄKANKAAN TUULIVOIMAHANKKEEN JA SÄHKÖNSIIRRON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Pihtiputaan Leppäkkankaan tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tuulivoima-alue sijaitsee noin 14 kilometriä Pihtiputaan keskustan koillispuolelle rajautuen Pyhäjärven kaupungin rajaan. Hankealueen koko on 3300 hehtaaria. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on 8–10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavanlaisia vaihtoehtoja (VE):

- VE0: hanketta ei toteuteta
- VE1: alueelle toteutetaan 30 tuulivoimalaa, joiden kokonaisteho enintään 300 MW
- VE2: alueelle toteutetaan 25 tuulivoimalaa, joiden kokonaisteho enintään 250 MW

Leppäkkankaan tuulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoja on kaksi, jotka toteutetaan 400 kV tai 110 kV ilmajohtoina. Vaihtoehdossa A voimajohto toteutetaan hankealueelta koilliseen 41–49 km päähän Murtoperän sähköasemalle (Pyhäjärvi, Kiuruvesi). Vaihtoehdossa B voimajohto toteutetaan 47–48 km päähän 400 kV tai 110 kV voimajohtona sähköasemalle Kinnulaan, josta 17 km kulkee olemassa olevaa johtokäytävää pitkin. Molemmissa vaihtoehdoissa on kaksi alavaihtoehtoa.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu pääosin biotalouteen tukeutuvalla alueella. Biotalousalueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Maakuntakaavan luonnonsuojelu- (SL) ja suojelualueista (S) hankealueelle sijoittuvat Mörninsuo (SL, nro 168) ja Ala-Peninginjärvi (S, nro 12). Mörninsuo on soidensuojelullisesti valtakunnallisesti arvokas kohde, jota luonnehtivat ravinteiset ja uhanalaiset suotyypit sekä merkittävät kasvi- ja lintulajit. Ala-Peninginjärvi on umpeenkasvanut lintujärvi, jossa on vielä avovettä. Järvi on maakunnallisesti arvokas monipuolinen linnustokohde. Maakuntakaavan SL- ja S-alueita koskevien suojelumääräyksiensä mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMI.FI

Aivan hankealueen rajan ulkopuolella sijaitsevat myös maakuntakaavan Suurusnevan (SL, nro 173) ja Lehmisuon (SL, nro 165) luonnonsuojelualueet. Molemmat ovat valtakunnallisesti arvokkaita soidensuojelualueita, joista Suurusneva kuuluu myös Natura 2000 -verkostoon (FI0900063 SAC).

Lisäksi muista maakuntakaavamerkinnöistä hankkeen kannalta huomioon otettavia ovat ainakin Kärväskylän (v, nro 3), Ylä-Liitonjoen (v, nro 5) ja Kortteisen (m, nro 58) valtakunnallisesti arvokas maisema-aluekokonaisuus sekä hankealueen luoteispuolelle (ei kaakkoispuolella kuten YVA-ohjelmassa mainitaan) sähkönsiirtovaihtoehdon (VE B) vaikutusalueelle jäävä Suurisuo-Paanasenneva-Teerinevan Natura-alue (FI0900058 SAC/SPA). Natura-alueen yhtenä suojeluperusteena on uhanalainen laji, jolle tuulivoimat ja voimalinjat voivat olla merkittävä riski.

Keski-Suomessa on menossa maakuntakaavan päivitys, maakuntakaavan 2040 laadinta. Maakuntakaavan 2040 keskeisenä teema on seudullisesti merkittävä tuulivoimatuotanto. Seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon kokorajaksi on määritelty vähintään 10 voimalan alueet.

Keski-Suomen maakuntahallitus hyväksyi 24.3.2023 maakuntakaavan 2040 ns. viranomaisehdotuksen, johon sisältyy mm. Pihtiputaan Leppäkankaan tuulivoimatuotantoon soveltuva alue (nro 14). Leppäkankaan hankealue sijoittuu osaksi maakuntakaavan Leppäkankaan tuulivoima-alueelle. Leppäkankaan tuulivoima-alueen rajausta on pienennetty maakuntakaavan luonnosvaiheesta viranomaisehdotukseen, ja rajauksessa on otettu huomioon mm. pohjavesialue ja luontoarvot. Maakuntakaavan viranomaisehdotuksessa Leppäkangasta koskee aluekohtainen suunnittelumääräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu merkittävää vaikutusta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille. Erityistä huomiota on kiinnitettävä maisemavaikutuksiin järvillä.

Viranomaisehdotuksesta pyydetään MRA 13§ mukaisesti lausunnot mm. kunnilta, maakuntaliitoilta ja viranomaisilta 12.5.2023 mennessä. Tavoitteena on, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville syyskuussa ja että maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan loppuvuonna 2023. Maakuntakaavan 2040 ns. viranomaisehdotuksen asiakirjat ja tausta-aineistot ovat osoitteessa <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa Leppäkankaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Liiton mielestä arviointiprosessissa tulee riittävällä tarkkuudella selvittää voimaloiden määrän, koon ja sijoittumisen vaikutukset sekä hankealueen ympäristöön sijoittuvien useiden muiden hankkeiden yhteisvaikutukset. Hankkeen YVA-menettelyssä, vaikutusten arvioinnissa ja jatkosuunnittelussa korostuvat ennen kaikkea maisema- ja luontovaikutusten huomioon ottaminen.

Lausunnon on valmistellut Reima Väliavaara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

